

Comparison of the Effectiveness Group Exploring Training and Conceptual Learning on Academic Motivation Elementary School 5th Grade Boy Students

Mojtaba. Reisi Sarteshneizy¹, Ahmad. Ghazanfari*², Reza. Ahmadi³ & Tayebeh. Sharifi²

1. PhD Student in Educational Psychology, Department of Psychology, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran

2. Associate Professor, Department of Psychology, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran

ARTICLE INFORMATION

Article type

Original research

Pages: 25-35

Corresponding Author's Info

Email: a.ghazanfari@iaushk.ac.ir

Article history:

Received: 2022/09/17

Revised: 2022/11/20

Accepted: 2022/12/09

Published online: 2023/03/18

Keywords:

Exploratory group education, concept learning, academic motivation, elementary students

ABSTRACT

Background and Aim: Students experience different emotions in academic situations. Emotions are always present in educational and clinical environments. Academic resilience also refers to high levels of motivation for progress and performance, despite limited conditions. Therefore, the aim of the present study was to determine the effectiveness of teaching compassion, academic counseling based on a narrative approach, on resilience and academic emotions of students with academic failure. **Methods:** The research method of this research was a quasi-experimental type of research with a pre-test-post-test-follow-up design with a control group, and in terms of its purpose, it was an applied research. The design of this research was three groups (two experimental groups and one control group). The statistical population of the research included male students of the fifth grade of elementary school in Kiyar city in the academic year 2019-1400, and the studied sample included 75 male students, 25 in the exploratory group teaching experimental group, 25 in the conceptual learning experimental group, and 25 in the experimental group. Controls were selected by multi-stage random sampling. The research tool included Harter's (1981) academic motivation questionnaire, whose reliability was 0.89 with Cronbach's alpha coefficient. To analyze the data, descriptive statistics (mean and standard deviation) and inferential statistics including Bonferroni's post hoc test and multivariate covariance analysis were used in Spss24 software. **Results:** The findings showed that exploratory group training and conceptual learning have a significant effect on academic motivation ($P < 0.05$). In other words, exploratory group teaching methods and conceptual learning increased the average scores of academic motivation. Also, there is no difference between exploratory group teaching method and conceptual learning method on students' academic motivation. **Conclusion:** It can be concluded that teachers can use the method of exploratory group teaching and concept learning in the presentation of elementary science lessons, considering the concreteness of the experimental science lesson contentation.

This work is published under CC BY-NC 4.0 licence.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article:

Reisi Sarteshneizy, M., Ghazanfari, A., Ahmadi, R., & Sharifi, T. (2022). Comparison of the Effectiveness Group Exploring Training and Conceptual Learning on Academic Motivation Elementary School 5th Grade Boy Students. *Jayps*, 3(3): 25-35.

پاییز و زمستان ۱۴۰۱، دوره ۳، شماره ۳ (پیاپی ۶، ویژه نامه تحصیلی)، صفحه‌های ۳۵-۲۵

مقایسه اثربخشی آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی در درس علوم تجربی بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی

مجتبی رئیس سرشنیزی^۱، احمد غضنفری^{۲*}، رضا احمدی^۳ و طیبه شریفی^۴

۱. دانشجوی دکتری گروه روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.
۲. دانشیار گروه روانشناسی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.
۳. استادیار گروه روانشناسی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.
۴. دانشیار گروه روانشناسی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	زمینه و هدف: موضوع انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان یکی از چالش‌های نظام آموزشی است که نیازمند پژوهش به خصوص در دوره ابتدایی است. از طرفی برخی صاحب‌نظران آموزشی و تربیتی معتقدند که انتخاب روش‌های آموزش به دانش‌آموزان می‌تواند تا حدودی موجب افزایش انگیزش تحصیلی شود؛ بنابراین، هدف اصلی پژوهش حاضر مقایسه اثربخشی آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی در درس علوم بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی بود. روش پژوهش: روش تحقیق این پژوهش از نوع تحقیقات نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون - پیگیری با گروه کنترل و از نظر هدف نیز پژوهشی کاربردی بود. طرح این پژوهش به صورت سه گروهی (دو گروه آزمایش و یک گروه کنترل) بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانش‌آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی شهرستان کیار در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند که نمونه مورد بررسی شامل ۷۵ نفر از دانش‌آموزان پسر، ۲۵ نفر در گروه آزمایش آموزش گروهی کاوش‌گری، ۲۵ نفر در گروه آزمایش مفهوم‌آموزی و ۲۵ نفر در گروه کنترل به شیوه نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش نیز شامل پرسشنامه انگیزش تحصیلی هارتر (۱۹۸۱) بود که پایایی آن نیز با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی شامل آزمون تعقیبی بن فرونی و تحلیل کوواریانس چند متغیری در نرم‌افزار SPSS۲۴ استفاده شد. یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی بر انگیزش تحصیلی تأثیر معناداری دارند ($P < 0/05$). به عبارتی دیگر، شیوه‌های آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی موجب افزایش میانگین نمرات انگیزش تحصیلی شدند. همچنین تفاوتی بین روش آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان وجود ندارد. نتیجه‌گیری: می‌توان نتیجه گرفت معلمان می‌توانند در ارائه درس علوم دوره ابتدایی با توجه به ملموس بودن محتوای درس علوم تجربی، از روش آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی استفاده کنند.
صفحات: ۲۵-۳۵	
اطلاعات نویسنده مسئول	
ایمیل: a.ghazanfari@iaushk.ac.ir	
سابقه مقاله	
تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۶/۲۶	
تاریخ اصلاح مقاله: ۱۴۰۱/۰۸/۲۹	
تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۱/۰۹/۱۸	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷	
واژگان کلیدی	
آموزش گروهی کاوش‌گری، مفهوم‌آموزی، انگیزش تحصیلی، دانش‌آموزان ابتدایی	
انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.	تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

شیوه استناد به این مقاله

رئیس سرشنیزی، مجتبی، غضنفری، احمد، احمدی، رضا، و شریفی، طیبه. (۱۴۰۱). مقایسه اثربخشی آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی در درس علوم تجربی بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی. *دوفصلنامه مطالعات روان‌شناختی نوجوان و جوان*، ۳(۳): ۳۵-۲۵.

مقدمه

تمامی فعالیت‌های ارادی انسان‌ها تابعی از سطح انگیزه است. وجود انگیزه آدمی را به تحرک و پویایی و عدم آن موجب سکون و امتناع از امور یا لاقط بی‌رمقی است؛ بنابراین، یکی از بنیادی‌ترین عوامل تحریک انسان و میل به موفقیت، انگیزه است. در واقع انگیزه عامل موفقیت و تعالی انسان قلمداد می‌شود که به صورت درونی و بیرونی عمل می‌کند (داکورت، تاکسر، وینکلر، گالا و گروس^۱، ۲۰۱۹). بخشی از انگیزه مربوط به تحصیل و در آمال و اهداف تحصیلی نهفته است. انگیزه تحصیلی ناظر به میزان تمایل، پشتکار و پافشاری فرد در انجام تکالیف مربوط به امور تحصیلی است (رابین^۲، ۲۰۱۷). در هر نظام تعلیم و تربیت نیز میزان انگیزش تحصیلی^۳ دانش‌آموزان یکی از شاخص‌های موفقیت در فعالیت‌های علمی محسوب می‌شود که به معنای مقدار یادگیری آموزشی است که فرد کسب می‌کند (عبدی و رستمی، ۱۳۹۶). ساختار انگیزشی عامل مهمی است که بر روی تغییرات اجتماعی و تحول جوامع اثر می‌گذارد انگیزش تمایل به انجام کار یا حرکت به سمت کاربست رفتاری خاص است (عبدالرحمان^۴، ۲۰۲۰؛ فونگ^۵، ۲۰۲۲). انگیزه تحصیلی به‌عنوان یک عامل تعیین‌کننده ذهنی، عاطفی و رفتاری دانش‌آموز توصیف‌شده است که سرمایه‌گذاری در آموزش و تعهد را برای او شکل می‌دهد (سیوری‌کایاما^۶، ۲۰۱۹). همچنین، انگیزش تحصیلی به‌عنوان عاملی که بیشترین تأثیر را در عملکرد دانش‌آموزان در میان سایر عوامل دارد تعریف‌شده است (سماوی، ابراهیمی و جاودان، ۲۰۱۷). بندورا^۷ (۱۹۸۰) در نظریه شناختی-اجتماعی خود تصریح کرده است انگیزش تحصیلی نه مفهومی درونی و نه به خصایص شخصیتی مربوط است؛ بلکه سازه‌ای است که به وسیله فرایندهای یادگیری و تجارب فرد شکل می‌گیرد و از یک محیط به محیط دیگر متفاوت است (اپوکو-منسا^۸، ۲۰۱۹).

صاحب‌نظران معتقدند روش‌های آموزش در انگیزه تحصیلی اثرگذار هستند (سعیدی، غفوری، طهرانی و عبدینی، ۲۰۲۱). یکی از روش‌های تدریس فعال و مؤثر بر انگیزش تحصیلی، روش آموزش گروهی کاوش‌گری است که با ارائه یک مفهوم نسبتاً جدید آغاز می‌شود (تان^۹، ۲۰۲۱). ساچمن بر این باور است که دانش‌آموزان در زندگی روزانه با انواعی از موقعیت‌ها روبرو می‌شوند و معلمان می‌توانند دانش‌آموزان را به کوشش علمی وادار کنند. با پدیدآوری یک موقعیت شبیه به شرایط واقعی زندگی آگاهی یابند (داراییل، بورگو، پریین، انگلیان و شیخار^{۱۰}، ۲۰۱۸). آموزش گروهی کاوش‌گری به این منظور است تا فراگیران به‌طور مستقیم به جریان تفکر علمی کشانده شوند. این روش فراگیران را در موقعیتی قرار می‌دهد که از طریق اندیشه، کاوش، پژوهش به کمک شواهد موجود مسأله را بیازمایند و خود نتیجه‌گیری کنند. کاوش‌گری مبتنی بر مساعدت گروهی، به رشد و تفکر و شناخت فراگیران کمک می‌کند (نظری، ۱۳۹۵). این روش اصولاً یک الگوی شاگرد محور است. در این الگو دانش‌آموزان باید در عمل با مسئله‌ای روبرو شوند و درباره آن اطلاعات جمع‌آوری و بر اساس آن‌ها فرضیه‌سازی کنند و سپس فرضیه را می‌آزمایند و در نهایت نتیجه‌گیری نمایند. نقش معلم راهنمایی در فرایند تدریس است و روش کسب اطلاعات را آموزش می‌دهد و مهم‌ترین نقش او فراهم آوردن موقعیت کاوش‌گری و تقویت روحیه کاوش‌گری در فراگیر است تا در خود نظم دهی عقلی و مهارت‌های لازم برای ایجاد سؤال و تحقیق، برای پاسخ به آن‌ها را مبتنی بر کنجکاوی خود به وجود آورند (شعبانی، ۱۳۹۶). یکی دیگر از روش‌های اثرگذار بر سطح انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان، روش مفهوم‌آموزی است. این روش یکی از مهم‌ترین انواع یادگیری انسان است؛ زیرا مفاهیم هسته اصلی تفکر آدمی را تشکیل می‌دهند. به‌علاوه، صفت‌های مفاهیم انتزاعی، مانند خود این مفاهیم آشکار

6 Sivrikaya
7 Bandura
8 Opoku-Mensah
9 Tan
10 Tharayil, Borrego, Prince, Nguyen & Shekhar

1 Duckworth, Taxer, Eskreis-Winkler, Galla & Gross
2 Rubin
3 Academicl motivation
4 Abdelrahman
5 Fong

مثلی زده‌ایم، شاید متذکر شوند و یادآوری باشد (زمر، ۲۷). در حقیقت قرآن کریم نیز برای بیان مفاهیم و متبادر ساختن معقولات به ذهن و درک مفاهیم انتزاعی از مثال‌های گوناگون استفاده کرده است (بصیری و همکاران، ۱۳۹۳).

پژوهش‌های اندکی در مورد تأثیر آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی در درس علوم بر انگیزش تحصیلی انجام شده است و یا دست‌کم پژوهش‌ها همه متغیرهای بالا را یکجا باهم پوشش نداده‌اند. خاکباز (۱۳۹۸) در پژوهشی به ارلئه درس‌افزار مبتنی بر الگوی دریافت مفهوم و تأثیر آن بر انگیزش پیشرفت تحصیلی درس علوم تجربی پرداختند و نتیجه گرفتند درس‌افزار مبتنی بر الگوی دریافت مفهوم بر یادگیری، یادداری و انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان در درس علوم تجربی مؤثر است. یزدانیان (۱۳۹۳) در پژوهشی به مقایسه اثربخشی روش تدریس مبتنی بر شیوه دریافت مفهوم و روش تدریس ساختگرایی بر میزان انگیزش تحصیلی پرداخت و نتیجه گرفت بین میزان عملکرد تحصیلی و ابعاد آن در گروهی که با روش دریافت مفهوم درس علوم تجربی را دریافت نموده‌اند نسبت به گروه کنترل با روش سنتی تفاوت معنادار است. منوچهری (۱۳۹۱) در پژوهش خود به بررسی تأثیر روش تدریس پودمانی و روش تدریس کاوشگری در درس علوم بر پیشرفت و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان کلاس پنجم ابتدایی پرداخت و نتیجه گرفت بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان قوی که با روش تدریس پودمانی و روش تدریس کاوشگری آموزش می‌بینند تفاوت وجود دارد. ویدانا و سامندیا^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی به تجزیه و تحلیل مفهوم‌آموزی و انگیزش در تهیه ارزیابی‌های داغ بر مهارت‌های معلمان اندونزیایی پرداختند. نتایج نشان داد که مفهوم‌آموزی تأثیر مثبت مستقیم بر انگیزش دارد. هانگ و یانگ^۲ (۲۰۱۸) به بررسی اثربخشی آموزش کاوش‌گری بر انگیزش دانش‌آموزان با سبک‌های مختلف یادگیری پرداختند. نتایج نشان دادند که آموزش مبتنی بر کاوش‌گری می‌تواند فراگیران را با سبک‌های مختلف یادگیری در

و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به‌سادگی صفات مفاهیم عینی توصیف کرد. به همین دلیل، درک و یادگیری آن‌ها برای فراگیران دشوار است (بصیری، طالبی و نیلی، ۱۳۹۳). با توجه به اینکه آموزش مفاهیم امری مادام‌العمر است و راهنمایی فراگیران برای آموختن کاری دشوار، مهم و تخصصی است، بنابراین آموزش مفاهیم روش خاص خود را می‌طلبد. در واقع با اجرای این روش یادگیری مطالب درسی توسط فراگیران بهتر صورت می‌گیرد و یادگیری پایدارتری برای آنان حاصل می‌شود (شعبانی، ۱۳۹۶). برای آموزش مفاهیم و واژه‌ها باید با تدریس مناسب و خلاقانه، معانی و مفاهیم را آموزش داد. معمولاً در سطح شناختی با انتزاعیات روبرو هستیم و اشیای رویدادها را به همان صورتی که هستند، در حافظه ذخیره نمی‌کنیم؛ بلکه بازنمایی‌های آن‌ها را ذخیره می‌کنیم؛ بنابراین آنچه ما به‌عنوان دانش با خود حمل می‌کنیم، به‌صورت دانش و طبقات به ما می‌رسند، نه به‌صورت رویدادهای مستقل خاص بدین ترتیب، یکی از مهم‌ترین انواع یادگیری انسان "مفهوم" است. البته پیش از مفهوم‌آموزی، معلم وظیفه دارد مفاهیم را انتخاب و سازمان دهد و به دنبال آن مثال‌هایی بیاورد. سه کارکرد عمده‌ی معلم در طول مدت فعالیت دریافت مفهوم، گزارش دادن، نشانه دادن و ارائه مطالب اضافی در قالب مثال است (نارویی، ۱۳۹۱). چون بیان مفاهیم و مصداق‌های یک مفهوم به فراگیر کمک می‌کند تا قدرت تشخیص بیشتری پیدا کند (یزدانیان، ۱۳۹۳). بیان مسائل به‌صورت مثال پرده از معانی مخفی برمی‌دارد و نکات مبهم را روشن می‌کند و معقولات را هم چون محسوسات در برابر چشم انسان ترسیم می‌نماید. آوردن مثال برای بیان مفاهیم انتزاعی، رفع ابهام و تکمیل آگاهی و تحریک اندیشه آدمی است و یکی از مسائل تربیتی در اسلام است (احمدی، ۱۳۸۷). قرآن کریم از مثال برای بیان حقایق و روشن نمودن مفاهیم بسیار استفاده کرده، کاربرد آن را وسیله‌ای برای تفکر و تذکر می‌کند و می‌فرماید و لقد ضربنا للناس فی هذا القرآن من کل مثل لعلهم یتذکرون: ما در این قرآن از هر چیزی برای مردم

آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی در درس علوم برانگیزش تحصیلی دانش‌آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی شهرستان کیار است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی و از لحاظ روش‌شناسی از نوع تحقیقات نیمه‌آزمایشی و با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون - پیگیری با گروه کنترل می‌باشد. در این طرح آزمودنی‌ها قبل از اجرای متغیر مستقل مورداندازه‌گیری قرار گرفتند (پیش‌آزمون) سپس مداخله آزمایشی یا متغیر مستقل (شامل کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی) اعمال شد. پس‌از آن، مجدداً آزمودنی‌ها اندازه‌گیری شدند (پس‌آزمون) و بعد از ۲ ماه نیز آزمون پیگیری انجام شد. جامعه آماری این پژوهش دانش‌آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی مدارس عادی شهرستان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ (۳۰۰ نفر) بودند که تعداد نمونه‌های مورد پژوهش در این تحقیق ۲۵ نفر در گروه آزمایش کاوش‌گری، ۲۵ نفر در گروه آزمایش مفهوم‌آموزی و ۲۵ نفر در گروه کنترل بودند. تعداد کل نمونه در این تحقیق ۷۵ نفر بود. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای استفاده شد و ۳ کلاس از ۳ مدرسه که جمعاً ۷۵ دانش‌آموز داشتند و به‌صورت تصادفی ۷۵ دانش‌آموز در سه گروه (دو گروه آزمایش و یک گروه کنترل)، در هر گروه ۲۵ نفر جایگزین شد. ملاک ورود به پژوهش شامل دانش‌آموزان پسر ابتدایی، نداشتن روش آموزش‌های به‌جز آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی و عدم تکرار پایه تحصیلی بودند. همچنین ملاک خروج نیز شرکت در تمام مراحل پژوهش و رضایت اخلاقی شرکت در پژوهش بودند.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه انگیزش تحصیلی: ابزار سنجش انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان در این پژوهش، پرسشنامه انگیزش تحصیلی هارتر (۱۹۸۱) بود. پرسشنامه انگیزش تحصیلی هارتر شامل ۳۳ گویه و هدف آن بررسی انگیزش پیشرفت تحصیلی در بین دانش‌آموزان می‌باشد. این ابزار انگیزش

یادگیری علمی یاری دهد. ایلتر^۱ (۲۰۱۴)، در پژوهشی به مطالعه درباره اثربخشی رویکرد یادگیری مبتنی بر پروژه در آموزش مطالعات اجتماعی بر مفهوم‌آموزی و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان چهارم ابتدایی پرداخت. نتایج نشان داد که یادگیری مبتنی بر پروژه منجر به افزایش مفهوم‌آموزی و انگیزش تحصیلی در دانش‌آموزان می‌شود. ویلاسکو^۲ و همکاران (۲۰۱۴) در پژوهشی به ارزیابی انگیزش دانش‌آموزان در یادگیری مشارکتی و دریافت مفهوم پرداختند. نتایج نشان داد که یادگیری مشارکتی و کسب مفهوم منجر به افزایش انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. دنگ و تاواریس (۲۰۱۳) در پژوهشی به مطالعه تأثیر کاوش‌گری بر انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان پرداختند. نتایج نشان داد که کاوش‌گری منجر به افزایش انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. دوره ابتدایی از این نظر که می‌تواند بر روی یادگیری و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان در دوران تحصیلی بعدی اثرگذار باشد بسیار مهم است؛ زیرا چنانچه در این دوره دانش‌آموزان نسبت به تحصیل شوق و علاقه از خود نشان دهند در دوره‌های بعدی امکان پیشرفت تحصیلی آنان بیشتر می‌شود. درس علوم تجربی که با محیط و مواد سروکار دارد از جمله دروس برنامه درسی این دوره است که انتظار می‌رود معلمان نسبت به ارائه این درس از روش‌های تدریس فعال و متناسب استفاده کنند. ارائه روش‌هایی مانند آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی از جمله فن‌هایی است که توسط معلمان در این درس می‌تواند به کار بسته شود. ضرورت دیگر پژوهش این است که با توجه به تنوع فن‌های آموزش، هنوز مطالعات چندانی در مورد آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی و مقایسه آن‌ها در انگیزش در درس علوم انجام نشده است و انجام این پژوهش می‌تواند خلأ موجود را تا حدی رفع نماید؛ بنابراین، احساس نیاز به پژوهش درباره موضوع تحقیق و اهمیت آن در علم روانشناسی و شاخه‌های مختلف مشاوره (تحصیلی، خانواده، شغلی و بهداشتی) و نقش آن در سلامت روان افراد جامعه اجتناب‌ناپذیر است؛ بنابراین، هدف محوری پژوهش حاضر مقایسه اثربخشی

سطح متوسطی می‌باشد. در صورتی که نمرات بالای ۹۹ باشد میزان انگیزش تحصیلی بسیار خوب می‌باشد. در ایران بحرانی (۱۳۸۸) در پژوهشی روایی این مقیاس را از طریق تحلیل عوامل ۰/۷۸ گزارش داده است پایایی این پرسشنامه توسط ظهیری ناو و رجبی (۱۳۸۸) با آزمون آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد.

۲. بسته‌های آموزشی آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی: خلاصه جلسات آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی کنت و همکاران به نقل از سقطچیان (۱۳۹۷) به شرح زیر است.

تحصیلی را با سؤال‌های دوقطبی می‌سنجد که یک‌قطب آن انگیزش درونی و قطب دیگر انگیزش بیرونی است و پاسخ آزمودنی به موضوع هر سؤال فقط می‌تواند یکی از دلایل بیرونی یا درونی را در برداشته باشد نمره گذاری این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت (هیچ‌وقت، ۱؛ به‌ندرت، ۲؛ گاهی اوقات، ۳؛ اکثر اوقات، ۴؛ تقریباً همیشه، ۵) می‌باشد. البته این شیوه نمره‌گذاری در سؤال‌های ۳، ۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۱، ۲۷ و ۳۱ معکوس است. حد پایین و بالای این آزمون ۳۳ تا ۱۶۵ می‌باشد. در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۳۳ تا ۶۶ باشد. میزان انگیزش تحصیلی در این جامعه ضعیف می‌باشد. در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۶۶ تا ۹۹ باشد، میزان انگیزش تحصیلی در

جدول ۱. بکیج آموزش گروهی کاوش‌گری (کنت و همکاران به نقل از سقطچیان، ۱۳۹۷)

جلسات	اقدامات
اول و دوم	معارفه و آشنایی با دانش‌آموزان، گرفتن پیش‌آزمون، گروه‌بندی آن‌ها و توضیح روش کاوش‌گری.
سوم	فعالیت معلم: با آزمایشی دانش‌آموزان را درگیر مسئله می‌نماید. فعالیت شاگردان: با پرسش‌های خود به‌صورت گروهی اطلاعات را جمع کرده و آزمایشی جدید طرح نموده و فرضیه‌ای ساخته و در آخر به تحلیل راه‌های ممکن پرداختند
چهارم	فعالیت معلم: نشان دادن عکس‌ها و تصاویری از تغییرات مواد به شاگردان شروع درگیر شدن و کاوش‌گری بود فعالیت شاگردان: آن‌ها در مورد عکس‌ها و تصاویر سوا لاتی پرسیدند و معلم به سؤالات دانش‌آموزان با استفاده از واژه‌های (بله یا خیر) پاسخ می‌داد و از توضیح مستقیم درباره موقعیت خودداری می‌کرد. دانش‌آموزان در انتهای کار توانستند ماده و تغییرات آن را تعریف و توضیح دهند
پنجم	فعالیت معلم: فیلمی از تغییرات مواد به دانش‌آموزان نشان داده شد تا درگیر مسئله شوند. فعالیت شاگردان: سعی کردند با پرسش‌های خود به‌صورت گروهی اطلاعاتی را جمع کرده و آزمایش‌هایی خلاقانه طرح کردند و فرضیه‌هایی ساختند
ششم و هفتم	فعالیت معلم: معرفی منابع علمی معتبر به دانش‌آموزان فعالیت شاگردان: آن‌ها به جمع‌آوری دقیق اطلاعات از منابع معتبر و طبقه‌بندی اطلاعات و آزمون فرضیه‌ها اقدام کردند
هشتم	در این جلسه بر مؤثرترین سؤال‌ها، بهترین نوع اطلاعات و سازمان‌دهی و تحلیل نتایج کسب‌شده تأکید شد
نهم و دهم	فعالیت معلم: آموزش تعمیم نتایج به موقعیت‌های جدید، مرور کلی جلسات. جمع‌بندی و گرفتن پس‌آزمون از دانش‌آموزان و تقدیر و تشکر از آن‌ها فعالیت شاگردان: مشارکت در مرور کلی جلسات و جمع‌بندی و بیان تجربیاتی که داشته‌اند و پاسخ به سؤالات پس‌آزمون

جدول ۲. بکیج مفهوم‌آموزی (کنت و همکاران؛ سقطچیان، ۱۳۹۷)

جلسات	اقدامات
اول	معارفه و آشنایی با دانش‌آموزان، انجام پیش‌آزمون و توضیح روش مفهوم‌آموزی
دوم و سوم	فعالیت معلم: گزینش مفهوم مناسب و سازمان‌دهی آن در قالب نمونه‌های مثبت و منفی. فعالیت شاگردان: مقایسه نمونه‌های مثبت و منفی با یکدیگر و فرضیه‌سازی توسط دانش‌آموزان

چهارم	ارائه نمونه‌های بیشتر به منظور دستیابی به مفهوم.
پنجم	تائید فرضیه‌های درست نام‌گذاری مفهوم و بیان تعاریف توسط معلم
ششم	بحث گروهی درباره فرضیه‌ها
هفتم و هشتم	بیان جریان تفکر دانش‌آموزان برای دستیابی به مفهوم توسط خود دانش‌آموزان
نهم و دهم	مرور کلی جلسات و بیان تجربیاتی که دانش‌آموزان داشتند. جمع‌بندی و گرفتن پس‌آزمون و تقدیر و تشکر از دانش‌آموزان به عمل آمد.

روش اجرای پژوهش

شیوه اجرای پژوهش چنین بود که بعد از مشخص شدن نمونه پژوهش جلسه‌ای با مدیران مدارس برگزار شد و نحوه همکاری و زمان اجرای پژوهش با مدرسه هماهنگ شد. همچنین جلسه دیگری با خود دانش‌آموزان و حتی برخی از اولیای آنان جهت انجام پژوهش برگزار شد. ابتدا قبل از اجرای هرگونه مداخله‌ای از هر سه گروه آزمایش و کنترل پیش‌آزمون گرفته و نتایج ثبت شدند. سپس مداخله صورت گرفت بدین شکل که در مدرسه و زمان تعیین شده محقق به همراه یک نفر متخصص دیگر در حوزه ارزشیابی تحصیلی با مدرک دکتری تخصصی هم‌زمان جلسات آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی را برای هر گروه آزمایش به صورت جداگانه اعمال کردند. تمام جلسات (هر روش آموزشی ۱۰ جلسه و هر جلسه ۴۰ دقیقه) در نوبت صبح و با اشتیاق دانش‌آموزان و حتی برخی از اولیای آنان که به صورت داوطلبانه در مدرسه حضور داشتند انجام شدند. سپس یک هفته بعد از اتمام مداخله، پس‌آزمون از هر سه گروه

آزمایش و کنترل به عمل آمد و بعد از گذشت ۲ ماه نیز پیگیری از گروه‌ها با آزمون مربوطه انجام و نتایج تحلیل شدند. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی نیز به دانش‌آموزان گفته شد که شرکت در پژوهش داوطلبانه است و هر زمان خواستند می‌توانند جلسات را ترک کنند. همچنین از اولیا آنان نیز رضایت شرکت در پژوهش گرفته شد. تمام جلسات آموزشی در محیط مدرسه انجام شد و مدیر مدرسه نیز نقش هماهنگی کننده داشت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها با توجه به این که از نوع تحقیقات نیمه آزمایشی و با طرح پیش‌آزمون- پس‌آزمون- پیگیری با گروه کنترل بود، از روش‌های آماری توصیفی و برای آزمون فرضیه‌ها از روش‌های آماری استنباطی از آزمون تعقیبی بن فرونی و برای بررسی تفاوت بین گروه‌های آزمایش و کنترل از تحلیل کوواریانس چند متغیری استفاده شد.

یافته‌ها

در جدول (۳) میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۳. میانگین و انحراف معیار متغیرهای تحقیق در گروه‌های آزمایش و گروه گواه در مراحل پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری						
متغیرها	گروه‌ها	پیش‌آزمون		پس‌آزمون		پیگیری
		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
انگیزش تحصیلی	کاوش‌گری	۱۰۶/۸۰	۱۴/۹۷	۱۲۵/۳۶	۸/۸۷	۱۲۴/۴۴
	مفهوم‌آموزی	۱۰۹/۸۸	۹/۹۰	۱۲۴/۶۰	۵/۸۴	۱۲۳/۸۸
	گروه گواه	۱۱۱/۱۲	۱۱/۹۰	۱۱۱/۴۴	۱۱/۸۲	۱۱۱/۴۰

گروه‌های آموزش کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی افزایش پیدا کرده است.

اسمیرنوف در تمامی متغیرهای تحقیق بیشتر از ۰/۰۵ است. لذا تمام داده‌ها نرمال بودند. پیش‌فرض دیگر استفاده از تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر،

نتایج ارائه شده در جدول ۳ حاکی از آن است که نمرات انگیزش تحصیلی در مرحله پس‌آزمون و پیگیری در قبل از انجام آزمون‌های استنباطی پیش‌فرض‌های تحلیل واریانس انجام شدند. ابتدا نرمال بودن داده‌ها انجام شد که نتایج نشان داد سطح معنی‌داری آزمون کولموگروف

پیش‌فرض تساوی واریانس‌ها بود که توسط آزمون لوین مورد بررسی قرار گرفت و نتایج آن نشان داد مقدار F به‌دست‌آمده برای آزمون لوین در متغیر خود انگیزش تحصیلی در مراحل پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری غیر معنادار است. این عدم معناداری بدین معناست که

پیش‌فرض تساوی واریانس‌ها بود که توسط آزمون لوین مورد بررسی قرار گرفت و نتایج آن نشان داد مقدار F به‌دست‌آمده برای آزمون لوین در متغیر خود انگیزش تحصیلی در مراحل پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری غیر معنادار است. این عدم معناداری بدین معناست که

جدول ۴. آزمون تعقیبی بن فرونی برای مقایسه انگیزش تحصیلی به‌صورت زوجی در سری زمانی

مقیاس	مرحله A	مرحله B	اختلاف میانگین (A-B)	خطای استاندارد	سطح معناداری
انگیزش تحصیلی	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	-۱۱/۲۰	۰/۸۷۹	۰/۰۰۱
	پس‌آزمون	پیگیری	-۱۰/۶۴	۰/۸۹۴	۰/۰۰۱
	پس‌آزمون	پیگیری	۰/۵۶۰	۰/۲۴۳	۰/۰۷۳

در مرحله پیگیری کاهش نیافته است. برای بررسی تفاوت بین گروه‌های آزمایش و کنترل از تحلیل کوواریانس چند متغیری استفاده‌شده که نتایج آن در جداول (۵) ارائه شده است.

جدول (۴) نشان می‌دهد میانگین نمرات پیش‌آزمون با پس‌آزمون و پیگیری انگیزش تحصیلی تفاوت معناداری دارند که حکایت از اثربخشی آموزش‌ها دارد همچنین میانگین نمره پس‌آزمون با مرحله پیگیری تفاوت معناداری ندارد که نشان می‌دهد نمره انگیزش تحصیلی

جدول ۵. آزمون تحلیل کوواریانس تفاوت بین گروه‌های آزمایش و کنترل

ضرایب	مقدار	Df فرضیه	df خطا	F	سطح معناداری	ضریب اتا	توان آزمون
اثر پیلای	۰/۶۹۵	۲	۷۱	۸۰/۸۱	۰/۰۰۱	۰/۶۹۵	۱
لامبدا و بلس	۰/۳۰۵	۲	۷۱	۸۰/۸۱	۰/۰۰۱	۰/۶۹۵	۱
اثر هتلینگ	۲/۲۷۷	۲	۷۱	۸۰/۸۱	۰/۰۰۱	۰/۶۹۵	۱
بزرگ‌ترین ریشه روی	۲/۲۷۷	۲	۷۱	۸۰/۸۱	۰/۰۰۱	۰/۶۹۵	۱

تفاوت نمره انگیزش تحصیلی را آموزش‌ها تبیین می‌کنند.

با توجه به جدول (۵) نشان می‌دهد که حداقل یکی از آموزش‌ها بر نمره انگیزش تحصیلی آزمودنی‌ها در مرحله پس‌آزمون تأثیر گذاشته است و ۶۹/۵ درصد واریانس

جدول ۶. آزمون تعقیبی بن فرونی برای مقایسه تأثیر مداخله‌ها بر انگیزش تحصیلی به‌صورت زوجی

مقیاس	درمان	درمان	اختلاف میانگین	خطای استاندارد	سطح معناداری
انگیزش تحصیلی	کاوش‌گری	مفهوم‌آموزی	-۰/۵۸۷	۲/۷۴۱	۱
	مفهوم‌آموزی	گواه	۷/۵۴۷	۲/۷۴۱	۰/۰۲۲
	مفهوم‌آموزی	گواه	۸/۱۳۳	۲/۷۴۱	۰/۰۱۲

دوره ابتدایی با توجه به نشاط گروهی و یادگیری در قالب آموزش گروهی بیشتر می‌تواند از آموزش لذت ببرند. همچنین می‌توان نتیجه گرفت روش آموزش گروهی کاوش‌گری نیازمند همکاری و درگیری دانش‌آموزان در یادگیری است که این امر می‌تواند زمینه همکاری بیشتر دانش‌آموزان در گروه را فراهم کند و در نتیجه باعث می‌شود دانش‌آموزان از یادگیری عمیق‌تری برخوردار شوند و از انگیزه بالاتری برای کشف محیط پیرامون خود در قالب مواد درسی برخوردار شوند؛ زیرا آنان در قالب آموزش گروهی چیزهایی یاد می‌گیرند که خود نقشی در کشف و درک آن دارند. در واقع آموزش گروهی کاوش‌گری به این منظور است تا فراگیران به‌طور مستقیم به جریان تفکر علمی کشانده شوند؛ بنابراین آموزش گروهی کاوش‌گری به خاطر درگیری مستقیم دانش‌آموزان در امر یادگیری و ماهیت گروهی آموزش و کشف در گروه باعث می‌شود انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان افزایش یابد.

یافته دیگر پژوهش، اثرگذاری روش مفهوم‌آموزی برانگیزش تحصیلی بود. نتایج نشان داد نمرات گروه آزمایش در هر دو مرحله اجرای پژوهش و بعد از مداخله و پیگیری، نسبت به گروه کنترل بالاتر است. این یافته با نتایج مطالعات ناروئی (۱۳۹۱) که نتیجه گرفت روش تدریس دریافت مفهوم بر عملکرد تحصیلی درس علوم تجربی دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی شهر سراوان اثرگذار است؛ با نتیجه مطالعه مارکس و پلتا (۲۰۱۷) که نتیجه گرفتند الگوی مفهوم‌آموزی تأثیر به‌سزایی در یادگیری دانش‌آموزان دارد و با نتیجه مطالعه چی یان سان و یوژن چن (۲۰۱۶) که نتیجه گرفتند استفاده از مفهوم‌آموزی در تعامل با سیستم پاسخ‌تعاملی در کلاس درس در فرایند یادگیری دانش‌آموزان تأثیر مثبت دارد، همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت درس علوم تجربی در دوره ابتدایی بیشتر شناخت و درک محیط اطراف و پیرامون است. همچنین کشف چیزهایی که بنا بر اهداف برنامه درسی از دانش‌آموزان برای مثال شناخت و درک چرخه زندگی جانوران است؛ بنابراین یکی از روش‌های مناسب که می‌تواند اثرگذار بر آموزش مفاهیم این درس باشد مفهوم‌آموزی است. مفهوم‌آموزی باعث می‌شود دانش‌آموزان با کمک معلم خود عناصر و مواد

یافته‌های جدول (۶) نشان می‌دهد که میانگین نمره انگیزش تحصیلی در گروه کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی و گروه گواه تفاوت معناداری دارند. همچنین، مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی اثربخش هستند. ولی اثربخشی آموزش گروهی کاوش‌گری بیشتر از مفهوم‌آموزی نیست.

بحث و نتیجه‌گیری

موضوع انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان یکی از چالش‌های نظام آموزشی است که نیازمند پژوهش به‌خصوص در دوره ابتدایی است؛ بنابراین، هدف اصلی پژوهش حاضر مقایسه اثربخشی آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی در درس علوم برانگیزش تحصیلی دانش‌آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی بود. یافته اول پژوهش نشان داد آموزش گروهی کاوش‌گری برانگیزش تحصیلی دانش‌آموزان اثرگذار است. این یافته با نتایج برخی مطالعات همسو است. منوچهری (۱۳۹۱) که در پژوهش خود به بررسی تأثیر روش تدریس کاوش‌گری در درس علوم برانگیزش تحصیلی دانش‌آموزان کلاس پنجم ابتدایی پرداخته بود و نتیجه گرفته بود روش تدریس کاوش‌گری در درس علوم برانگیزش تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد و همچنین، پژوهش هانگ و یانگ (۲۰۱۸) که به بررسی اثربخشی آموزش کاوش‌گری برانگیزش دانش‌آموزان با سبک‌های مختلف یادگیری پرداخته و نتیجه گرفته بودند که آموزش مبتنی بر کاوش‌گری می‌تواند فراگیران را با سبک‌های مختلف یادگیری در یادگیری علمی یاری دهد و در نهایت موجب افزایش انگیزه تحصیلی در آنان شود. در تبیین این یافته باید گفت آموزش کاوش‌گری با توجه روحیه خلاقانه و جستجوگرانه آن می‌تواند نقش مهمی در یادگیری دانش‌آموزان ایفا کند. در درس علوم تجربی با توجه به اینکه موضوع درسی نیازمند کشف و درک دنیای اطراف و محیط است این روش می‌تواند زمینه کشف بیشتر محیط را برای دانش‌آموز فراهم کند. همچنین باید گفت روش آموزش گروهی در قالب کاوش‌گری باعث می‌شود تا دانش‌آموزان در محیطی جمعی به کشف و درک محیط اطراف خود بپردازند، بنابراین می‌توان گفت دانش‌آموزان

می‌کند. همچنین دانش‌آموزان عزیز مشارکت‌کننده در پژوهش و اولیای محترم آنان که همکاری لازم نمودند تشکر می‌شود.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ‌گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

منابع

احمدی، سید احمد. (۱۳۹۱). اصول و روش‌های تربیت در اسلام. چاپ ششم، اصفهان، انتشارات دانشگاه بصیری، بتول. طالبی، هوشنگ و نیلی، محمدرضا. (۱۳۹۳) بررسی تأثیر الگوی دریافت مفهوم بر عملکرد تحصیلی دانشجویان دختر دوره کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه پیام نور اصفهان در درس آمار. دو فصلنامه علمی پژوهشی رویکردهای نوین آموزشی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه اصفهان، ۲(۴)، ۸۸-۵۹.

خاک‌باز، غلامحسین. (۱۳۹۸) ارائه درس‌افزار مبتنی بر الگوی دریافت مفهوم و تأثیر آن بر یادگیری، یادداری و انگیزش پیشرفت تحصیلی درس علوم تجربی پایه هفتم شهرستان خواف. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تایباد، گروه علوم تربیتی. شعبانی، حسن. (۱۳۹۶). مهارت‌های آموزشی و پرورشی: روش‌ها و فنون تدریس، تهران، سمت.

عبدی، علی عبدی، رستمی، مریم. (۱۳۹۶). اثربخشی روش آموزش مبتنی بر اثرات بار شناختی بر پیشرفت درسی، بار شناختی ادراک‌شده و انگیزش دانش‌آموزان به یادگیری درس علوم تجربی. نشریه علمی آموزش و ارزشیابی، ۱۰(۴۰)، ۶۷-۴۳.

منوچهری، پروا. (۱۳۹۰). بررسی روش تدریس پودمانی و روش تدریس اکتشافی در درس علوم بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه پنجم شهر سنندج در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۹۸. پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران.

نارویی، مهناز. (۱۳۹۱). اثربخشی روش تدریس دریافت مفهوم بر عملکرد و انگیزه پیشرفت تحصیلی درس علوم تجربی دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی شهر سراوان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، دانشکده علوم تربیتی.

یزدانیان، طاهره. (۱۳۹۳). مقایسه اثربخشی روش تدریس مبتنی بر شیوه دریافت مفهوم و روش تدریس ساختگرایی بر میزان انگیزش پیشرفت، عملکرد و پیشرفت تحصیلی

درسی را درک نمایند و به خاطر بسپارند. همچنین باید گفت به‌طور کلی روش مفهوم‌آموزی با توجه به اینکه در درک مفاهیم انتزاعی برای آموزش مفاهیم و واژه‌ها روش مناسبی تلقی می‌شود باعث می‌شود مفاهیم نسبتاً پیچیده برای دانش‌آموزان ساده و قابل‌درک ارائه شود؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت روش آموزش مفهوم‌آموزی از یک‌سو باعث می‌شود مفاهیم و مواد درسی پیچیده ساده‌تر ارائه شود و از سویی دیگر، مفهوم‌آموزی باعث می‌شود تلاش و کوشش دانش‌آموزان در کنار معلم خود به افزایش انگیزش تحصیلی منجر شود.

به‌طور کلی می‌توان نتیجه گرفت روش‌های آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی با توجه به روح جمعی و گروهی یادگیری در درس علوم می‌تواند به انگیزش تحصیلی بیشتر دانش‌آموزان منجر شود. همچنین چون درس علوم بیشتر با مواد درسی عینی و ملموس سروکار دارد باعث می‌شود آموزش‌های گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی از لذت بیشتری برای گروه برخوردار شود و در نتیجه انگیزش تحصیلی و میل به یادگیری بیشتر شود. از محدودیت‌های این پژوهش باید اشاره کرد چون این پژوهش در سطح منطقه محدودی انجام شده است و بسیاری دیگر از متغیرهای مداخله‌گر و تأثیرگذار از جمله محیط خانواده و سطح سواد والدین کنترل نشده است باید در تعمیم نتایج با احتیاط نگریست. همچنین، جنسیت در این پژوهش مورد توجه نبوده و ممکن است دانش‌آموزان دختر و پسر در انگیزش تحصیلی با روش‌های آموزش داده‌شده متفاوت باشند. پیشنهاد می‌شود با توجه به اینکه اثربخشی آموزش گروهی کاوش‌گری و مفهوم‌آموزی در انگیزش تحصیلی اثر معناداری داشت؛ معلمان دوره ابتدایی در تدریس و ارائه آموزش بیشتر از این روش‌ها استفاده کنند. همچنین، پیشنهاد می‌شود محققان در آینده متغیر جنسیت را نیز در نتایج پژوهش خود لحاظ کنند تا بتوان با اطمینان بیشتری دانش‌آموزان را آموزش داد.

تشکر و قدردانی

محقق از همه کسانی که در انجام این پژوهش همکاری و مساعدت داشتند از جمله اساتید محترم راهنما و مشاور که توصیه‌ها و نکات ارزشمند خود را ارائه کردند تقدیر و تشکر

- Rubin, S. (2017). The relationship between academic motivation and parenting styles in multiple socioeconomic status areas. Theses and Dissertations. 2412 .
<https://rdw.rowan.edu/etd/2412>
- Saeedi M, Ghafouri R, Tehrani FJ, Abedini Z. The effects of teaching methods on academic motivation in nursing students: A systematic review. *J Edu Health Promot [serial online]* 2021 [cited 2022 Jun 30];10:271. Available from:
<http://www.https://jehp.net/text.asp?2021/10/1/271/322539>
- Sivrikaya, A. H. (2019). The Relationship between Academic Motivation and Academic Achievement of the Students. *Asian Journal of Education and Training*, 5(2), 309-315.
- Tan, C. (2021), "The impact of COVID-19 on student motivation, community of inquiry and learning performance", *Asian Education and Development Studies*, Vol. 10 No. 2, pp. 308-321. <https://doi.org/10.1108/AEDS-05-2020-0084>.
- Tharayil, Sneha, Maura Borrego, Michael Prince, Kevin A. Nguyen, Prateek Shekhar, Cynthia J. Finelli, and Cynthia Waters. "Strategies to mitigate student resistance to active learning." *International Journal of STEM Education* 5(1), (2018): 1-16.
- Vilasco, C, Harrison, J., Cardullo, V. (2014). An evaluation of student's motivation in computer-supported collaborative learning of programming concept. *Journal of educational*. 64(6), 499-508.
- Widana, IW. Sumandya, IW. (2020). Analysis of conceptual understanding, motivation on the teachers skills in preparing host - based assessments. *Journal of Advance Research in Dynamical & Control Systems*, 12(8), 459- 466.
- دانش آموزان متوسطه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- Abdelrahman, R. M. (2020). Metacognitive awareness and academic motivation and their impact on academic achievement of Ajman University students. *Heliyon*, 6(9), e04192.
- Duckworth, A. L. Taxer, J. L., Eskreis-Winkler, L., Galla, B. M., Gross, J. J. (2019). Self-control and academic achievement. *Annual review of psychology*, 70(1), 373-399 .
- Deng, L., &Tavares, N. J., (2013). Exploring students' motivation and experiences in online communities. *Journal of Educational* ,17(3), 167-176.
- Fong, C. J. (2022). Academic motivation in a pandemic context: a conceptual review of prominent theories and an integrative model. *Educational Psychology*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/01443410.2022.2026891> .
- Hung, S., &Young, C., (2018). Exploring the effects of integrating the ipad to improve students' motivation and badminton skills: WISER model for Physical education. *Journal of technology, pedagogy and educational*, 27(3). Pp. 232-240 .
- Ilter, I., (2014). A study on the efficacy of project-based learning approach on social studies Education conceptual achievement and academic motivation *Journal of Educational Research and Reviews*. 16(3), 290-300.
- Opoku-Mensah, D (2019). Motivational Determinants of Junior High School Students' Learning of Ghana's Core Subjects: An Intrinsic Case Study (Doctoral dissertation, the American College).

پرتال جامع علوم انسانی